

I alle tilfælde har Industrirådet vurderet, at produkterne frit kunne udføres.

Desuden har ministeriet udarbejdet 6 »to-whom-it-may-concern« erklæringer for Niro vedr. eksport til lande både i og uden for Sovjetblokken, som bekræfter, at den pågældende leverance ikke kræver en udførselstilladelse.

En gennemgang af protokollerne fra perioden 1979 til 1989 viser, at der ikke er modtaget ansøgninger fra Niro vedr. Irak.

Der gøres endvidere opmærksom på, at det i henhold til dansk lovgivning var virksomhedernes eget ansvar at ansøge om udførselstilladelse til eksport af dual-use-produkter.

Der henvises endvidere til besvarelse af S 2302 og S 2312.«

Jeg kan henholde mig til ovenstående.

Ad spm. nr. S 2311

Fra statsministeren er modtaget supplerende besvarelse af et af Søren Søndergaard stillet spørgsmål. Spørgsmålet, der sammen med det foreløbige svar er optaget i Folketingstidende 2003-04, forhandlingerne side 6962, lød således:

Til statsministeren (20/2 04) af:

Søren Søndergaard (EL):

»Vil statsministeren oplyse, om Mercandia-rederiet har leveret østtyske lastbiler til den irakiske hær, og i givet fald hvornår leverancen skete?«

Supplerende svar (2/4 04)

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Justitsministeriet har oplyst følgende:

»Justitsministeriet har som nævnt i statsministerens besvarelse af spørgsmål nr. S 1581 og S 1582 til medlem af Folketinget Villy Søvnald (SF) gennemgået journalkortene vedrørende de sager om udførsel af våben og krigsmateriel, som er oprettet i ministeriet i perioderne 1976-83, 1985-86 og 1988-90. I henhold til oplysningerne på disse journalkort har Justitsministeriet alene udstedt en enkelt udførselstilladelse til VHF/FM radioudstyr til Irak i de nævnte perioder. Justitsministeriet oplyste endvidere, at ministeriet i henhold til oplysningerne på de gennemgåede journalkort ikke – ud over sagen om skibene fra Helsingør Værft – har behandlet

spørgsmål om udførsel af de produkter, der omtales i artiklerne i Ekstra Bladet den 29. november 1998 eller Information den 13. januar 2004.

Som det fremgår, har Justitsministeriet ikke fundet oplysninger om, at Mercandia-rederiet skulle have leveret østtyske lastbiler til den irakiske hær. Justitsministeriet kan derimod oplyse, at ministeriet har behandlet en sag om en anden dansk virksomheds fremstilling og montering af karosserier på 1000 kantinevogne/lastbiler fra DDR, som efter det oplyste skulle sendes til Irak.

Justitsministeriet modtog i maj 1982 en henvendelse fra den pågældende danske virksomhed, der ønskede oplyst, om der var noget til hinder for eksporten af de pågældende kantinevogne. Efter det oplyste skulle chassiserne til de pågældende kantinevogne leveres fra DDR til den danske virksomhed. Virksomheden skulle færdiggøre vognene, hvorefter de skulle transporteres direkte til Irak med et østtysk skib fra en dansk havn. Justitsministeriet er imidlertid ikke i besiddelse af oplysninger om, hvilket rederi der skulle forestå transporten, eller om lastbilerne i stedet for direkte transport til Irak skulle transporteres til den jordanske havneby Aqaba, således som det fremgik af artiklen i Information den 13. januar 2004.

Justitsministeriet anmodede på baggrund af henvendelsen Forsvarsministeriet om en udtalelse om, hvorvidt de nævnte kantinevogne var omfattet af krigsmateriel- eller våbenloven. Forsvarsministeriet meddelte den 17. maj 1982, at de pågældende kantinevogne efter Forsvarsministeriets opfattelse ikke sås at være omfattet af krigsmateriel- eller våbenloven. Herefter anmodede Justitsministeriet Udenrigsministeriet om en udtalelse. Udenrigsministeriet meddelte den 21. maj 1982, at man ikke havde bemærkninger til udførslen.

På den baggrund meddelte Justitsministeriet den pågældende virksomhed, at vognene efter Justitsministeriets opfattelse ikke var omfattet af våben- eller krigsmaterielloven, og at der derfor ikke var krav om produktions- eller udførselstilladelse til vognene.

Justitsministeriet er ikke i besiddelse af oplysninger om, hvornår leverancen i givet fald fandt sted, men af sagen fremgår, at leverancen skulle være gennemført inden den 1. december 1983.

Årsagen til, at Justitsministeriet ikke har oplyst om denne sag i forbindelse med ministeriets bidrag til statsministerens besvarelse af spørgsmål nr. S 1582 til medlem af Folketinget Villy